

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою університету
(протокол № 13 від 27.06.2017 р.)

Зі змінами і доповненнями
ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою університету
(протокол № 12 від 25.05.2021 р.)
уведене в дію наказом ректора
№ 128-р від 25.05.2021 р.

Ректор

Б. Б. Буяк

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Середня освіта (Українська мова і література)»**

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Тернопіль - 2021

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

ОФЦІЙНА НАЗВА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ	Середня освіта (Українська мова і література)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 Освіта / Педагогіка
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014 Середня освіта
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
ДРУГА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ)	
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ	бакалавр
КВАЛІФІКАЦІЯ	бакалавр середньої освіти (українська мова і література), учитель української мови і літератури, зарубіжної літератури, англійської мови.

ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної ради
Тернопільського національного
педагогічного університету імені
Володимира Гнатюка

 Г. В. Терещук

РОЗРОБЛЕНО І РЕКОМЕНДОВАНО
робочою групою
факультету філології і журналістики
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми)

 Т. М. Скуратко

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму (далі – ОПП) підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. No 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 р. No 519) «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», спирається на нормативні документи, які визначають розроблення складників системи стандартів вищої освіти (далі – ВО) та регламентують провадження освітньої діяльності в закладах вищої освіти (далі – ЗВО) України, на підставі «Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти», затверджених наказом МОН України No 600 від 01.06.2017, Наказів МОН України No 506 від 12.05.2016 р. «Про затвердження Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей) в системі підготовки педагогічних кадрів»; N 655 від 10.06.2016 р., пункту 1 частини другої статті 6 ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності» на підставі рішення Ліцензійної комісії МОН (протокол No 99-л від 22.01.2019 р.).

Із метою визначення професійних видів робіт випускників першого рівня вищої освіти зі спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) було використано національні (Класифікатор видів економічної діяльності за КВЕД2010, Класифікатор професій ДК 003:2010) та міжнародний (International Standard Classification of Occupations ISCO-08) класифікатори.

ОПП встановлює: терміни навчання та обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття першого (бакалаврського) ступеня ВО; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у положеннях результатів навчання; компетентності випускника відповідного ступеня ВО (інтегральна, загальні, фахові); перелік освітніх компонентів (обов'язкових та вибіркових), їхню логічну послідовність; форми атестації здобувачів вищої освіти; придатність випускників відповідного ступеня ВО до працевлаштування та подальшого навчання.

ОПП використовується під час: планування та організації освітнього процесу (зокрема, розроблення навчального плану, робочих програм навчальних дисциплін, програм практик та атестації здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти); розроблення засобів діагностики якості навчання; визначення змісту освіти в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації; професійної орієнтації здобувачів; проведення внутрішнього оцінювання якості провадження освітньої діяльності; проведення зовнішнього оцінювання якості (акредитаційної експертизи) провадження освітньої діяльності; інспектування освітньої діяльності; професійної орієнтації здобувачів вищої освіти.

ОПП розроблено проектною групою факультету філології і журналістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка у складі:

Т. П. Вільчинська, доктор філологічних наук, професор кафедри загального мовознавства і слов'янських мов, декан факультету філології і журналістики – член проектною групи зі складу викладачів групи забезпечення;

Т. М. Скуратко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і методики української та світової літератури – керівник проектною групи, гарант освітньої програми;

С. В. Бородіца, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії і методики української та світової літератури – член проектною групи зі складу викладачів групи забезпечення;

Т. М. Миколенко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання – член проектною групи зі складу викладачів групи забезпечення;

Г. Д. Панчук, кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального мовознавства та слов'янських мов – член проектною групи зі складу викладачів групи забезпечення;

Н. О. Свистун, кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального мовознавства та слов'янських мов – член проектною групи зі складу викладачів групи забезпечення;

М. В. Пігур, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання – член проєктної групи зі складу викладачів групи забезпечення;

М. М. Данилевич, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і методики української та світової літератури – член проєктної групи зі складу викладачів групи забезпечення;

Л. П. Вашків, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і методики української та світової літератури – член проєктної групи зі складу викладачів групи забезпечення;

А. М. Канюка, здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) – внутрішній стейкхолдер зі складу здобувачів вищої освіти;

З-О. В. Лісова, здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) – внутрішній стейкхолдер зі складу здобувачів вищої освіти.

Програма погоджена з вченою радою факультету філології і журналістики, схвалена науково-методичною радою та затверджена Вченою радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (протокол № 4 від 24. 11. 2020 р.).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

М. М. Кондирєва, методист відділу методики навчальних предметів та професійного розвитку педагогів Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти;

М. М. Балящук, заступник директора Тернопільської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 16 імені Володимира Левицького Тернопільської міської ради Тернопільської області з навчально-виховної роботи.

Н. І. Гавдида, к.ф.н., доцент кафедри української та іноземних мов Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя.

Загальна характеристика

Профіль програми	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)
Предметна спеціалізація	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Друга спеціальність (предметна спеціалізація)	
Спеціалізація	
Кваліфікація	бакалавр середньої освіти, вчитель української мови і літератури
Вищий навчальний заклад	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Форми навчання	Обмеження відсутні
Тип диплома та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки, 10 місяців
Цикл / рівень програми	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта (сертифікат Українського центру оцінювання якості освіти з конкурсних предметів) або освітнього ступеня молодший спеціаліст
Мова(и) викладання	Українська
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.tnpu.edu.ua
Опис предметної області	<p>Навчання побудоване на дослідницькій основі та має практико-орієнтований характер. Програма зорієнтована на максимальне освітнє сполучення компетентностей, які водночас забезпечать конкурентоспроможність випускників на ринку праці та дадуть ґрунтовну наукову підготовку для майбутнього навчання в магістратурі й проведення прикладних досліджень.</p> <p><i>Об'єктами вивчення та професійної діяльності</i></p>

бакалавра філології є мова(и) (в теоретичному / практичному, синхронному / діяхронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі.

Цілі навчання – надати освіту в галузі української філології із широким доступом до працевлаштування; підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі філології (українська мова та література), здатного забезпечити ефективну діяльність загальноосвітнього закладу, де цілеспрямовано виховується й розвивається особистість; сформувати поглиблене зацікавлення до певних галузей філології, які мають стати основою для здобуття кваліфікації учителя української мови та літератури з урахуванням майбутніх професійних потреб, а також додаткових спеціалізацій, пов'язаних з інтенсивним спілкуванням і затребуваних сучасним суспільством.

Теоретичний зміст предметної галузі становить система базових наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології.

Принципи: студентоцентризований, компетентно-орієнтований, практико-орієнтований, міждисциплінарний, системного структурування інформації.

Методи, методика та технології:

методи: загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи і методики дослідження мови і літератури, інформаційно-комунікаційні технології, організації, здійснення, стимулювання, мотивації та контролю за ефективністю та корекції навчально-пізнавальної діяльності; інтегровані (універсальні) методи навчання; професійно-орієнтовані методики;
технології: навчально-розвивальні, інноваційні освітні, технології коучингу; сучасні методики організації навчального процесу та формування

	<p>фахових компетентностей і професійного саморозвитку.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> електронне оснащення та програмне забезпечення освітнього процесу, інформаційно-технічні засоби навчання; дидактичні засоби; сучасне демонстраційне обладнання (промислове, технологічне, дослідницьке); бази для проведення різних видів практик.</p>
Академічні права випускників	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
Працевлаштування випускників	Бакалавр може працювати в науковій, літературно-видавничій та освітній галузях; на викладацьких посадах у закладах загальної середньої освіти; у друкованих та електронних засобах масової інформації, у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо.
<p>2. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти бакалавра:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на базі повної загальної середньої освіти 240 кредитів ЄКТС, - на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати: <ul style="list-style-type: none"> – не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) зі спеціальностей галузі 01 Освіта / Педагогіка та спеціальностей, що відповідають спеціалізації, за якою здійснюється підготовка за освітньою програмою; – не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки бакалавра з інших спеціальностей. <p>Обсяг освітньої програми спрямовано для здобуття загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.</p>	
3. Перелік компетентностей випускника рівня бакалавр	
Інтегральні компетентності (ІК)	ІК 01. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства,

	<p>фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;</p> <p>ІК 02. Здатність визначати і розв'язувати складні педагогічні та навчально-методичні задачі і проблеми у галузі дидактики, приймати відповідні рішення, пропонувати методики, засоби, форми та способи навчання.</p>
<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 01. Громадянська. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 02. Світоглядна. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії і закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. Емоційний інтелект. Когнітивна гнучкість. Здатність до емоційної стабільності, толерантності.</p> <p>ЗК 03. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність до ефективного комунікування, готовність до співпраці з колегами, вміння працювати в колективі; навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі</p>

	<p>комунікації; здатність аналізувати зміст думки та її структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати; здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 04. Особиста ціннісно-вольова налаштованість. Раціональна організація та планування своєї діяльності, застосування отриманих знань для формування власної професійної та життєвої стратегії лідерства. Здатність приймати обґрунтовані рішення; бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 05. Самоосвітня. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 06. Інформаційна компетенція. Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 07. Соціальна. Здатність бути відповідальним, ініціативним, активним, мати динамічні знання, відкритість до світу, вміння працювати в команді; вміння розподіляти функції у колективній роботі.</p> <p>ЗК 08. Науково-дослідницька. Здатність виконувати навчально-дослідні завдання; володіння науково-дослідними методами відповідного фахового спрямування. Критична обізнаність та інтелектуальна чесність.</p> <p>ЗК 09. Здоров'язберезувальна. Здатність організувати здоровий спосіб життя; адекватно оцінювати свою поведінку, а також учинки й погляди оточуючих.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 01. Філологічна. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ; володіння ключовими поняттями</p>

мовознавства та літературознавства, теоріями і методами філологічного аналізу, особливостями розвитку філологічної думки у певну історичну епоху та у сучасному контексті розвитку гуманітаристики. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 02. Лінгвістична. Здатність аналізувати лінгвістичні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, а також на основі відповідних загальнонаукових методів. Знання природи і сутності мови, походження і закономірностей розвитку мов, особливостей структури мови, класифікації мов світу, шляхів і методів вивчення мовного матеріалу. Знання системи сучасної української літературної мови, еволюції її граматичної будови.

ФК 03. Літературознавча. Знання про основні тенденції розвитку і своєрідність літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів української літератури, історії зарубіжної літератури, фольклору. Розуміння основних проблем теорії літератури: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; проблем поетики: образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що

вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 04. Лінгвальна. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію. Досконале володіння українською мовою в її літературній формі, розуміння діалектного різноманіття української національної мови, вміння використовувати засоби мови відповідно до специфіки комунікативної ситуації та контексту. Здатність аналізувати просторові та соціальні різновиди мови, засади мовної політики.

ФК 05. Комунікативна професійно-орієнтована. Здатність застосовувати в професійній діяльності нормативні засоби мови в усному та писемному мовленні з урахуванням змістового наповнення, соціально-демографічних особливостей співрозмовника, специфіки ситуації спілкування та контексту.

ФК 06. Літературознавчо-критична. Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем.

ФК 07. Психолого-педагогічна. Здатність планувати та організовувати роботу в галузі освіти, впроваджувати інноваційні технології в системі професійної освіти. Здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти, відповідно до спеціалізації. Володіння базовими знаннями з педагогіки і психології та вміння їх реалізувати. Здатність використовувати у професійній

діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук. Вміння використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище. Усвідомлення закономірностей особистісного розвитку людини на різних вікових етапах; застосування базових філософських, психолого-педагогічних знань і вмінь для формування ключових і предметних компетентностей. Здатність керувати навчальними / розвивальними проектами; спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення; реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

ФК 08. Методична. Володіння базовими знаннями з методики навчання української мови та літератури; вміння їх реалізувати, застосування базових методичних знань і вмінь для формування ключових і предметних компетентностей. Здатність організовувати навчально-виховний процес з української мови та літератури, зарубіжної літератури, іноземної мови (англійської / польської); здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів. Здатність здійснювати вибір методів, форм і засобів навчання української мови, літератури, зарубіжної літератури, іноземної мови (англійської / польської), спрямованих на розвиток учнів та їх виховання.

ФК 09. Репрезентаційна. Здатність до організації ділової комунікації. Вміння надавати консультації з дотримання норм літературної мови та культури мовлення. Здатність презентувати

	<p>результати навчальної та дослідницької діяльності у галузі філології на місцевому, національному та міжнародному рівні.</p>
	<p>ФК 10. Проектно-діяльнісна. Навички у проектуванні навчальних розробок та їх реалізації; здатність до планування, організації та управління своєю професійною діяльністю.</p> <p>ФК 11. Мовленнєва іншомовна компетенція. Знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції; уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності; володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурного спілкування. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.</p>
Програмні результати навчання	
Знання та розуміння	<p>1. ПРН Дослідницький. Працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, упорядковувати, класифікувати й систематизувати; володіти прийомами бібліографічного опису різних джерел, сучасними методами й прийомами обробки інформації в галузі професійної діяльності;</p> <p>2. ПНР Комунікативний професійно-</p>

орієнтований.

Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних інноваційних методів; знати систему мови, аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють; володіти нормами літературної мови та вміти їх застосовувати в практичній діяльності; характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію; знати загальні властивості літератури як мистецтва слова; інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі; знати історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності; здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналізи текстів різних стилів і жанрів; володіти навичками участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології; застосовувати в професійній діяльності нормативні засоби мови в усному та писемному мовленні; аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти української історії та сучасного суспільного життя;

3. ПНР Психолого-педагогічний.

Знати про психічні процеси як важливі компоненти людської діяльності, вікові етапи розвитку людини, типи темпераментів, особливості характеру людини, структуру особистості, розвиток психіки і свідомості, психічні стани особистості (емоції, почуття, тривожність), конфліктні ситуації та шляхи їх розв'язання. Демонструвати здатність застосовувати набуті знання у

розв'язуванні педагогічних, навчально-виховних і науково-методичних завдань з урахуванням вікових та індивідуально-типологічних особливостей учнів і соціально-педагогічної ситуації.

4. ПНР Методично-пошуковий

Забезпечувати освітній процес з української мови і літератури, зарубіжної літератури, іноземної мови в школі, використовуючи прогресивні методи й технології навчання, розвивати в учнів інтерес до філологічних і суміжних наук, організовувати індивідуальну роботу з учнями за програмами різного рівня вивчення української мови і літератури (академічного, профільного, поглибленого); об'єктивно оцінювати науково-методичну інформацію, вільно обирати шляхи науково-методичного пошуку, професійно застосовувати наукові знання в освітній діяльності. Аргументовано пояснювати, оцінювати і зіставляти тенденції, методичні новації та розробки в галузі освіти; формувати судження про значення і наслідки своєї професійної діяльності з урахуванням соціальних, професійних й етичних позицій;

ПНР 5. Проектувальний.

Проектувати навчальні розробки та їх реалізувати, застосовувати профільні знання в підготовці до уроків з української мови і літератури, зарубіжної літератури, іноземної мови в школі.

ПНР 6. Організаційний.

Здійснювати вибір методів, форм і засобів навчання, спрямованих на розвиток здібностей учнів; діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та

корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ПНР 7. Управлінський.

Керувати комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПНР 8. Технологічний.

Використовувати педагогічні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.

ПНР 9. Технічний.

Застосовувати ІТ-технології, інформаційні та комунікаційні технології в навчально-виховному процесі.

ПНР 10. Контрольний.

Здійснювати контроль і корекцію знань учнів; організувати процес свого навчання і самоосвіти.

2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

№ з/п	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
I. Обов'язкові компоненти ОП			
1. 1. Загальна підготовка			
1.1.01.	Історія України та національної культури	4	Екзамен
1.1.02.	Філософія	3	Екзамен
1.1.03.	Іноземна мова	6	Залік, Екзамен
1.1.04	Людина і навколишнє середовище	6	Залік Залік
1.1.04.1.	Основи екології	1	
1.1.04.2.	Вікова фізіологія	1	
1.1.04.3.	Здоров'я людини	1	
1.1.04.4	Культура безпеки	2	
1.1.05	Інформаційно-технічні засоби навчання	3	Залік
1.1.06	Сучасні інформаційні технології*	3	Залік
1.1.06.1.	Інформаційні технології	1,5	
1.1.06.2.	Комп'ютерна практика	1,5	
Всього кредитів:		22	
1.2. Професійна підготовка			
1.2.01.	Педагогіка*	10	Залік, Екзамен
1.2.01.1.	Вступ до педагогічної професії	1	
1.2.01.2.	Пропедевтична (пасивна практика)	1,5	
1.2.01.3.	Основи інклюзивної освіти	1	
1.2.01.4.	Історія педагогіки	2	
1.2.01.5.	Гендерна педагогіка	1	
1.2.01.6.	Теорія виховання. Дидактика	3,5	
1.2.02.	Психологія	6	Екзамен
1.2.02.1.	Загальна психологія	3	
1.2.02.2.	Вікова та педагогічна психологія	3	
1.2.03.	Освітні технології	3	Залік
1.2.04.	Вступ до мовознавства	3	Екзамен
1.2.05.	Вступ до літературознавства	3	Екзамен

1.2.06.	Давня українська література	3	Екзамен
1.2.07.	Історія української літератури I пол. XIX ст.	4	Залік
1.2.08.	Історія української літератури II пол. XIX ст.	5,5	Залік, Екзамен
1.2.09.	Історія української літератури кінця XIX ст. - початку XX ст.	4	Екзамен
1.2.10.	Історія української літератури I пол. XX ст.	3	Екзамен
1.2.11.	Історія української літератури II пол. XX ст.	6	Екзамен, Екзамен
1.2.12.	Історія зарубіжної літератури (антична)	3	Залік
1.2.13.	Історія зарубіжної літератури Середньовіччя, Ренесансу, XVII-XVIII ст	3,5	Залік
1.2.14.	Історія зарубіжної літератури XIX ст.	3	Залік
1.2.15.	Історія зарубіжної літератури доби Модернізму	4	Екзамен
1.2.16.	Історія зарубіжної літератури I половини XX ст. - початку XXI ст.	3	Екзамен
1.2.17.	Теорія літератури	3	Екзамен
1.2.18.	Старослов'янська мова	3	Залік
1.2.19.	Сучасна українська літературна мова (лексикологія, фразеологія, лексикографія)	3	Залік
1.2.20.	Культура української мови	3	Залік
1.2.21.	Сучасна українська літературна мова (морфеміка і словотвір)	3	Екзамен
1.2.22.	Сучасна українська літературна мова (морфологія)	6	Залік, Екзамен
1.2.23.	Сучасна українська літературна мова (синтаксис)	6	Екзамен, Екзамен
1.2.24.	Історична граматики української мови	3	Екзамен
1.2.25.	Загальне мовознавство	3	Екзамен
1.2.26.	Практикум з української мови	4	Екзамен
1.2.27.	Історія української літературної мови	3	Екзамен
1.2.28.	Методика навчання української мови*	6,5	Екзамен
1.2.28.1.	Пропедевтична практика з української мови	1,5	
1.2.28.2.	Методика навчання української мови	5	
1.2.29.	Методика навчання української літератури*	6,5	Екзамен
1.2.29.1.	Пропедевтична практика з української літератури	1,5	
1.2.29.2.	Методика навчання української літератури	5	
1.2.30.	Методика навчання зарубіжної літератури*	3	Залік
1.2.30.1.	Пропедевтична практика із зарубіжної літератури	1	
1.2.30.2.	Методика навчання зарубіжної літератури	2	

1.2.31.	Курсова робота з української мови	3	Залік
1.2.32.	Курсова робота з української літератури	3	Залік
1.2.33.	Курсова робота з методики навчання української мови / літератури	3	Залік
1.2.34.	Стилістика української мови	3	Залік
Всього кредитів:		136	
Всього кредитів за І:		158	
Практика			
1.	Навчальна практика		
1.1.	ЗМ 1. Соціолінгвістична практика	1	
1.2.	ЗМ 2. Фольклорна практика	1	
1.3.	ЗМ 3. Архівно-краєзнавча практика	1	
1.4.	ЗМ 4. Діалектологічна практика	1	
1.5.	ЗМ 5. Комп'ютерна практика		
2.	Педагогічна практика		
2.1.	ЗМ1. Виробнича педагогічна практика	12	Залік
2.2.	ЗМ3. Пропедевтична (пасивна практика)		
2.3.	ЗМ4. Пропедевтична практика з української		
2.4.	ЗМ5. Пропедевтична практика з української		
2.5.	ЗМ6. Пропедевтична практика з зарубіжної		
Всього кредитів:		16	
Всього:		174	
II. Вибіркові компоненти ОП			
2. 1. Загальна підготовка			
2.1.01.1	Етика і естетика	3	
2.1.01.2.	Історія науки і техніки		
2.1.01.3.	Основи демократії		
2.1.02.1.	Економіка	3	Залік
2.1.02.2.	Інноваційне підприємництво і управління		
2.1.02.3	Медіаграмотність		
2.1.03.1.	Логіка		
2.1.03.2.	Соціологія	3	
2.1.03.3	Основи права		
2.1.04.1.	Релігієзнавство		
2.1.04.2.	Політологія	3	Залік
2.1.04.3.	Іміджологія		
Всього кредитів:		12	

Позакредитні дисципліни			
2.1.05.	Фізична культура		Залік, Залік
2. 2. Професійна підготовка			
2.2.01.1.	Виразне читання	3	Залік
2.2.01.2.	Основи ораторського мистецтва		
2.2.02.1.	Дитяча література	3	Залік
2.2.02.2.	Сучасна дитяча література		
2.2.03.1.	Вступ до слов'янської філології	3	Залік
2.2.03.2.	Історія слов'янської філології		
2.2.05.1.	Усна народна творчість	3	Залік
2.2.05.2.	Український фольклор		
2.2.06.1.	Українська діалектологія	3	Залік
2.2.06.2.	Ареальна лінгвістика		
2.2.07.1.	Літературне краєзнавство	3	Залік
2.2.07.2.	Актуальні проблеми регіональної літератури		
2.2.08.1	Друга слов'янська мова: польська	3	Залік
2.2.08.2.	Друга слов'янська мова: білоруська		
2.2.09.1.	Методика навчання літературного читання	3	Залік
2.2.09.2.	Автобіографічна проза для дітей і про дітей: поетика характеротворення		
2.2.09.3.	Міф і наратив у суспільній свідомості		
2.2.09.4.	Творчість Тараса Шевченка в сучасному прочитанні		
2.2.10.1.	Масова література: напрями, традиції, тенденції	3	Залік
2.2.10.2.	Розвиток жанру поеми в українській літературі XIX-XX ст.		
2.2.10.3.	Постколоніальне прочитання української літератури		
2.2.10.4.	Сучасна письменницька есеїстика: модель, ансамблева форма, орієнтація на співмислення з читачем		
2.2.11.1.	Біблія і світова література	3	Залік
2.2.11.2.	Парадигма Захід-Схід. Проблема багатокультурності в літературі		
2.2.11.3.	Літературна критика в українському письменницькому епістолярії		
2.2.11.4.	Західноукраїнська проза XX ст.		
2.2.12.1.	Технології формування критичного мислення в процесі вивчення літератури	3	Залік
2.2.12.2.	Українська література в еміграції		
2.2.12.3.	Актуальні проблеми сучасної літератури Тернопільщини: поетичний дискурс		
2.2.12.4.	Вивчення елементів теорії літератури у середніх класах загальноосвітньої школи		
2.2.13.1.	Соціальні діалекти української мови. Міський сленг	3	Залік
2.2.13.2.	Динаміка регіонального іменника		
2.2.13.3.	Когнітивна ономастика		

2.2.13.4.	Актуальні питання орфографії і пунктуації		
2.2.14.1.	Перспективи розвитку української ономастики	3	Залік
2.2.14.2.	Дискусія і полеміка як мистецтво суперечки		
2.2.14.5.	Мовнокомунікативна компетентність учителя-лідера		
2.2.14.6.	Публічна комунікація		
2.2.15.1.	Неологія та неографія	3	Залік
2.2.15.2.	Лінгвістика тексту		
2.2.15.3.	Семасіологія		
2.2.15.4.	Лінгвістика тексту в шкільному курсі української мови		
2.2.16.1.	Актуальні питання неофіційної антропології	3	Залік
2.2.16.2.	Технології підготовки власних висловлювань		
2.2.16.3.	Основи діалогічного спілкування		
2.2.16.54.	Лінгвістична генологія		
Всього кредитів:		48	
Всього за II		60	
Атестація		6	
Загальний обсяг освітньої програми		240	

Структурно-логічна схема ОП

1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
I семестр	II семестр	III семестр	IV семестр	IV семестр	VI семестр	VII семестр	VIII семестр
Історія України та національної культури	Сучасні інформаційні технології	Пропедевтична практика	Філософія	Освітні технології	ІУЛ I пол. XX ст.	Людина і навколишнє середовище	Загальне мовознавство
Людина і навколишнє	Іноземна мова		Інформаційно-технічні засоби навчання	ІУЛ кінця XIX-поч. XX ст.	Курсова робота з метод/ навч. укр. мови /літ.	ІУЛ II половини XX ст.	
Вступ до мовознавства	Психологія		Інформаційно-технічні засоби навчання	ІЗЛ доби Модернізму		ІЗЛ I пол. XX-поч. XXI ст.	Теорія літератури
Вступ до літературознавства та основи ораторського мистецтва	ІУЛ I пол. XIX ст.	Педагогіка		СУЛМ (морфологія)		Культура укр. мови	Виробнича педагогічна практика
Давня українська література	ІЗЛ Середньовіччя, Ренесансу, XVII - XVIII століття	ІУЛ II пол. XIX ст.		Методика навчання української мови		СУЛМ (синтаксис)	
СУЛМ (лексика, фонетика)	Старослов'янська мова	СУЛМ (морфемика і словотвір)	ІЗЛ XIX ст.	Методика навчання української літератури		Практика в ЛОТ	Вибіркова дисципліна мовного спрямування
Практикум з української мови	Історична граматики	Історія укр. літературної мови	Діалектологічна практика	Методика навчання зарубіжної літератури	Політологія	Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах	Вибіркова дисципліна літературного спрямування
Історія зарубіжної літератури (антична)	Архівно-красознавча практика	Етика і естетика	Економіка	Пропедевтична практика з укр. мови	Іміджологія	Теорія і методика табірної практики	Бакалаврська кваліфікаційна робота
	Історія науки і техніки	Основи маркетингу	Логіка	Пропедевтична практика з укр. літератури	Стилістика укр. мови	Вибіркова дисципліна мовного спрямування	
	Основи демократії	Курсова робота (з укр. мови, укр. літератури)		Пропедевтична практика з зарубіжної літ.	Практична стилістика укр. мови	Вибіркова дисципліна літературного спрямування	
	Актуальні проблеми регіональної літератури	Українська діалектологія		Соціологія	Вибіркова дисципліна мовного спрямування	Вибіркова дисципліна літературного спрямування	
	Фізична культура	Ареальна лінгвістика		Релігієзнавство	Вибіркова дисципліна літературного спрямування		
	Усна народна творчість	Літературне красназнавство		Основи права	Сучасна дитяча літ.		
	Український фольклор	ДСМ (польська)		Дитяча література	Вибіркова дисципліна мовного спрямування		
		ДСМ (білоруська)		Сучасна дитяча літ.	Вибіркова дисципліна літературного спрямування		
I. Обов'язкові компоненти. 1.1. Загальна підготовка				Практика			
I. Обов'язкові компоненти. 1.2. Професійна підготовка				Атестація			
II. Вибіркові компоненти. 2.1. Загальна підготовка							
II. Вибіркові компоненти. 2.2. Професійна підготовка							

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться у формі захисту бакалаврської кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр середньої освіти (українська мова і література), вчитель української мови і літератури, зарубіжної літератури.

Матриця відповідностей програмних компетентностей компонентам освітньої програми зі спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) I рівня (бакалаврського)

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	
OK1.1.0 1	+	+																			
OK1.1.0 2	+	+		+				+													
OK1.1.0 3				+	+																+
OK1.1.0 4	+								+												
OK1.1.0 5						+	+													+	
OK1.1.0 6						+	+													+	
OK1.2.0 1	+	+		+												+	+	+			
OK1.2.0 2	+	+		+												+		+			
OK1.2.0 3				+		+	+									+	+	+			
OK1.2.0 4			+							+	+		+	+							

OK1.2.0 5		+			+					+		+			+				
OK1.2.0 6	+	+			+		+	+		+		+		+	+			+	
OK1.2.0 7	+	+			+		+	+		+		+		+	+			+	
OK1.2.0 8	+	+			+		+	+		+		+		+	+			+	
OK1.2.0 9	+	+			+		+	+		+		+		+	+			+	
OK1.2.1 0	+	+			+		+	+		+		+		+	+			+	
OK1.2.1 1	+	+			+		+	+		+		+		+	+			+	
OK1.2.1 2	+	+			+		+	+		+		+		+	+			+	
OK1.2.1 3	+	+			+		+	+		+		+		+	+			+	
OK1.2.1 4	+	+			+		+	+		+		+		+	+			+	
OK1.2.1 5	+	+			+		+	+		+		+		+	+			+	
OK1.2.1 6								+		+		+			+				

OK1.2.1 7		+	+	+	+					+	+		+						
OK1.2.1 8			+		+	+	+		+	+		+	+						
OK1.2.1 9			+		+	+	+		+	+		+	+						
OK1.2.2 0			+		+	+	+		+	+		+	+						
OK1.2.2 1			+		+	+	+		+	+		+	+						
OK1.2.2 2			+		+	+	+		+	+		+	+						
OK1.2.2 3		+	+	+	+					+	+		+						
OK1.2.2 4			+							+	+		+	+					
OK1.2.2 5			+		+			+		+	+			+					
OK1.2.2 6			+		+			+		+	+			+					
OK1.2.2 7		+	+	+	+					+	+		+						
OK1.2.2 8			+		+		+			+	+					+	+	+	+

OK1.2.2 9					+		+			+		+				+	+	+	+	
OK1.2.3 0					+		+			+		+				+	+	+	+	
OK1.2.3 1		+		+	+	+				+	+	+			+	+	+	+	+	
ПР1		+		+	+	+				+	+	+			+			+	+	
ПР2	+	+		+	+											+	+	+	+	
ББ2.1.01	+	+			+														+	
ББ2.1.02	+	+			+															+
ББ2.1.03	+	+			+															
ББ2.1.04	+	+			+															
ББ2.1.05							+		+											
ББ2.2.01	+	+		+												+	+	+		
ББ2.2.02	+	+			+		+	+		+		+		+	+				+	
ББ2.2.03		+	+					+		+	+			+						
ББ2.2.04			+					+		+	+		+	+					+	
ББ2.2.05	+	+		+						+		+			+				+	

ББ2.2.06			+				+			+	+		+							
ББ2.2.07	+	+			+		+	+		+		+		+	+				+	
ББ2.2.08					+					+			+	+					+	+
ББ2.2.09	+	+			+		+	+		+		+		+	+				+	
ББ2.2.10	+	+			+		+	+		+		+		+	+				+	
ББ2.2.11	+	+			+		+	+		+		+		+	+				+	
ББ2.2.12	+	+			+		+	+		+		+		+	+				+	
ББ2.2.13			+		+		+	+		+	+		+	+						
ББ2.2.14			+		+		+	+		+	+		+	+						
ББ2.2.15			+		+		+	+		+	+		+	+						
ББ2.2.16			+		+		+	+		+	+		+	+						

Матриця забезпечення програмних результатів компонентам освітньої програми зі спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) I рівня (бакалаврського)

	ПНР 1	ПНР 2	ПНР 3	ПНР 4	ПНР 5	ПНР 6	ПНР 7	ПНР 8	ПНР 9	ПНР 10
OK1.1.0 1	+					+				+
OK1.1.0 2	+					+				+
OK1.1.0 3						+				+
OK1.1.0 4						+				+
OK1.1.0 5								+	+	
OK1.1.0 6								+	+	
OK1.2.0 1			+	+						
OK1.2.0 2			+							+
OK1.2.0 3								+	+	+
OK1.2.0 4	+	+				+				+

OK1.2.0 5	+	+				+				+
OK1.2.0 6	+	+				+				+
OK1.2.0 7	+	+				+				+
OK1.2.0 8	+	+				+				+
OK1.2.0 9	+	+				+				+
OK1.2.1 0	+	+				+				+
OK1.2.1 1	+	+				+				+
OK1.2.1 2	+	+				+				+
OK1.2.1 3	+	+				+				+
OK1.2.1 4	+	+				+				+
OK1.2.1 5	+	+				+				+
OK1.2.1 6	+	+				+				

OK1.2.1 7	+	+				+				+
OK1.2.1 8	+	+				+				+
OK1.2.1 9	+	+				+				+
OK1.2.2 0	+	+				+				+
OK1.2.2 1	+	+				+				
OK1.2.2 2	+	+				+				
OK1.2.2 3	+	+				+				
OK1.2.2 4	+	+				+				+
OK1.2.2 5	+	+				+				
OK1.2.2 6	+	+				+				+
OK1.2.2 7	+	+				+				+
OK1.2.2 8	+	+	+	+	+	+				+

OK1.2.2 9	+	+	+	+	+	+				+
OK1.2.3 0	+	+	+	+	+	+				+
OK1.2.3 1	+	+	+	+	+	+	+			+
ПР1	+	+			+	+	+			+
ПР2	+	+	+	+	+	+	+			+
ББ2.1.01							+			+
ББ2.1.02							+			+
ББ2.1.03							+			+
ББ2.1.04							+			+
ББ2.1.05						+				+
ББ2.2.01	+	+	+	+		+	+			+
ББ2.2.02	+	+	+	+		+	+			+
ББ2.2.03	+	+				+				+
ББ2.2.04	+	+				+				+
ББ2.2.05	+	+				+				+

ББ2.2.06	+	+				+				+
ББ2.2.07	+	+				+				+
ББ2.2.08	+	+				+				+
ББ2.2.09	+	+				+				+
ББ2.2.10	+	+				+				+
ББ2.2.11	+	+				+				+
ББ2.2.12	+	+				+				+
ББ2.2.13	+	+				+				+
ББ2.2.14	+	+				+				+
ББ2.2.15	+	+				+				+
ББ2.2.16	+	+				+				+

Програму розглянуто на засіданні кафедри теорії і методики української та світової літератури, протокол № 2 від 30.09.2020 р.

С. В. Бородіца

Програму затверджено Вченою радою факультету філології і журналістики, протокол № 2 від 27.10.2020 р.

Т. П. Вільчинська

Освітню програму рекомендовано до впровадження Вченою радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, протокол № 12 від 25.09.2021 р.

Учений секретар університету

В. Р. Гевко

Підпис
засвідчуює
Начальник відділу кадрів